

**ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR
INOM ARJEPLOGS OCH ARVIDSJAURS
SOCKNAR, LAPPLAND,
1995-1996**

SILVERMUSEET
Rapport
13

Silvermuseet
Torget
930 90 Arjeplog

Tel: 0961-61290

www.silvermuseet.se

© Silvermuseet

Tryck: Silvermuseet, Arjeplog 1997

Rapport Silvermuseet

ISSN 1101-2900

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING AV RAÄ 1420, LÖVNÄS, ARJEPLOGS SOCKEN, 1996 - DELUNDERSÖKNING AV STEN- ÅLDERSBOPLATS (av Lars Liedgren).....	1
1.1 inledning.....	1
1.2 Syfte och målsättning.....	1
1.3 Undersökningsmetodik.....	1
1.4 Undersökningsresultat.....	1
1.5 Sammanfattande diskussion.....	2
1.6 Referenser.....	2
1.7 Tekniska och administrativa uppgifter.....	2
1.8 Bilaga.....	2
1.8.1 Beskrivning av boplats, Raä 1420.....	2
1.8.2 Arkeologisk utgrävning.....	5
1.8.2.1 A 1, skärvtenspackning.....	5
1.8.2.2 A 2, skärvtenspackning.....	6
1.8.2.3 Övriga meterrutor.....	6
1.8.2.4 Sammanfattning av resultat.....	6
1.8.3 Bilder.....	6
1.8.4 Ritningar.....	9
2 ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING AV SKELETTGRAV, RÅMSJAK- UDDEN, UDDJAURE, ARJEPLOGS SOCKEN, 1995 (av Ingela Bergman). 10	10
2.1 Inledning.....	10
2.2 Bakgrund.....	11
2.3 Syfte och målsättning.....	11
2.4 Undersökningsmetodik och resultat.....	12
2.5 Sammanfattande diskussion.....	12
2.6 Referenser.....	14
2.7 Tekniska och administrativa uppgifter.....	14
2.8 Bilaga.....	15
2.8.1 Fyndförteckning.....	15
2.8.2 Bilder.....	15
3 ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING AV HÄRD NR 10 PÅ LOKALEN NA 764, ARVIDSJAURS SOCKEN, NORRBOTTENS LÄN, 1995 (av S.-D. HEDMAN).....	17
3.1 Inledning.....	17
3.2 Syfte.....	17
3.3 Undersökningsmetodik.....	18
3.4 Resultat och sammanfattning.....	18
3.5 Tekniska och administrativa uppgifter.....	18
3.6 Undersökningen.....	18
3.7	
3.7 Fynd.....	18
4 ARKEOLOGISK BESIKTNING AV FYNDPLATS FÖR SKELETT- DELAR, SAKKAVARE, ARJEPLOG SOCKEN, 1996 (av Lars Liedgren)... 21	21
4.1 Inledning.....	21
4.2 Beskrivning av fyndplats.....	21
4.3 Beskrivning av påträffade anläggningar och fynd.....	22
4.4 Sammanfattande synpunkter.....	23
4.5 Fyndförteckning.....	23
5 OSTEOLOGISK ANALYS AV SKELETTMATERIAL FRÅN RÅMSJAKUDDEN SAKKAVARE, ARJEPLOG SOCKEN,	

1996 (AV HELEN WALLANDER).....	25
5.1 Inledning.....	25
5.1.1 Råmsjakudden.....	25
5.1.2 Sakkavare.....	26
5.2 Slutsatser.....	26
5.3 Litteratur.....	26
5.4 Ordförklaringar.....	26

1 ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING AV RAÄ 1420, LÖVNÄS, ARJEPLOGS SOCKEN, 1996

Delundersökning av stenåldersboplats

1.1 Inledning

Sedan några år tillbaka driver Silvermuseet ett projekt kring de äldsta boplatzlämningarna inom Arjeplog. Projektet inriktas på boplatser som varit utsatta för en sk "tippningseffekt" orsakad av den olikformiga landhöjningen i Ö-V riktning. Effekten av landhöjningen gör att de boplatser som är belägna i de östra partierna av långsträckta sjöar med tiden hamnar längre och längre upp på strandplanet. Vidare kan omgivningarna kring en boplats försumpas när vattnet försvinner. Effekten blir störst i flacka strandpartier. Projektet syftar till att ta fram tillräckligt med basfakta kring tippningen och tippningsboplatser för ett större projekt som omfattar forskning kring tiden strax efter istiden.

Inventeringar som genomförts har visat att det verkligen förekommer boplatsspår i sådana boplatslägen (Bergman 1995, 1989). 1994 genomförde Silvermuseet en delundersökning av en boplats vid Dumpukjauratj belägen i försumpade markområden. En kokgrop, från den boplatsten, visar dateringar till några hundra år efter istidens slut och utgör den äldsta daterade lämningen inom Arjeplog socken (Liedgren 1995).

1.2 Syfte och målsättning

Syftet var att ta fram mer information kring en tippningsboplats i ett annat område av Arjeplog. Målsättningen var att göra en begränsad undersökning som kunde ge dateringar av platsen samt ge information om boplatsens innehåll.

1.3 Undersökningsmetodik

Undersökningsmetodiken var att undersöka anläggningar i syfte att ta fram kol för datering samt ytor i anslutning till anl som skulle kunna ge fynd från boplatssaktiviteterna. Av den anledningen avgränsades boplatssytan genom täta sondstick. Sondningen kunde också påvisa ett flertal stenpackningar.

Ett fristående koordinatsystem i N-S stakades ut. Som fixpunkt valdes ett större stenblock SSÖ om boplatssytan. Stenen fick det godtyckliga värdet 50,00 m. Alla ytor (utom de spridda meterrutorna) avvägdes före avtorvning, fotograferades och beskrevs. Därefter avtorvades markytorna för hand. Utgrävningarna gjordes i ett lager som omfattade ca 0,1-0,15 m dj. Ytorna och anläggningarna beskrevs, fotograferades och ritades i plan och profil.

Samtlig skörbränd sten räknades och vägdes för varje meterruta och lager. All jord sållades med sållduk med 3-4 mm maskstorlek. Fynd påträffade *in situ* mättes in på plan och avvägdes. Fynd påträffade i sällan hänfördes till lager och ruta (koordinat i SV-hörnet).

1.4 Undersökningsresultat

Genom sondningen kunde en ca 40x25 m st boplatssyta avgränsas. Inom den fanns spridda förekomster av skörbränd sten samt ett 5-tal skärvstenspackningar. Två skärvstenspackningar undersöktes. I båda anläggningarna förekom rikligt med kraftigt skörbränd sten. Båda anl var helt penetrerade av blekjordsbildning i ett ca

0,1 m tj lager. I anl framkom vare sig kol, br ben eller artefakter. Dert enda fynd som gjordes var en klump med delvis sintrad sand som innehöll spår av rödockra.

1.5 Sammanfattande diskussion

Utgrävningarna vid Lövnäs gav ett negativt resultat såtillvida att de målsättningar som uppställdes ej kunde uppfyllas, dvs datering samt karaktär på boplats. Dock kan man konstatera att utgrävningarna på intet sätt avstyrker en teori om att boplatsspåren kan tillhöra en mycket gammal boplats. Detta förhållande antyds av den mycket kraftiga blekjordsbildningen i båda anläggningarna.

1.6 Referenser

- Liedgren, L. 1995. Arkeologiska utgrävningar vid Dumpokjauratj, Arjeplog sn, Lappland 1994. *Arkeologisk utgrävningar inom Arjeplog sn, Lappland, 1994*. Rapport 8, Silvermuseet.
- Liedgren, L. 1996. *Kulturhistoriska inventeringar av strandområdet vid Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplogs sn, Lappland*. 1995. Rapport 10, Silvermuseet.

1.7 Tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut: Länsstyrelsen dnr 220-4302-96.

Utförandetid: 1996-06-24-1996-06-28.

Finansiering: Arbetet har bekostats inom ramen för Silvermuseets ordinarie verksamhet.

Tidsåtgång: Fältarbete: 7 arbetsdagar.
Rapport: 4 arbetsdagar.

Personal: Undersökningarna har genomförts av Fd Lars Liedgren och Fd Ingela Bergman, Silvermuseet.

Analys: Inga.

Fyndens förvaring: Silvermuseet.

1.8 Bilaga

1.8.1 Beskrivning av boplats, Raä 1420

En boplatsslämning och några boplatsvallar är belägna på avsatser på en sandig åsrygg som höjer sig 4-7 m ovan omgivade mark. V och N om boplaten är rinnande vatten med försumpade strandpartier. I övrigt omges platsen av myrmarker. Sannolikt har området under en tidig fas efter istiden varit en ö i anslutning till utloppet av Rappen.

Boplatsslämningen, som påträffades vid kulturhistoriska inventeringar 1995 (se Liedgren 1996), omfattar en yta av ca 40x25 m (NÖ-SV). I anlutning till de NÖ och SSV delarna är några boplatsvallar, den tydligaste i SV. Inom boplatstyten kunde ett 5-tal stenpackningar lokaliseras med jordsond, i övrigt var spridda förekomster av skörbränd sten.

Boplatsslämningen är belägen på flack mark mellan två mindre förhöjningar i åsen. Marken är gräsbeväxt med inslag av mossa, en samt enstaka tallar. Marken förefaller påverkad av bete. Sondning visade på kraftig blekjordsbildning.

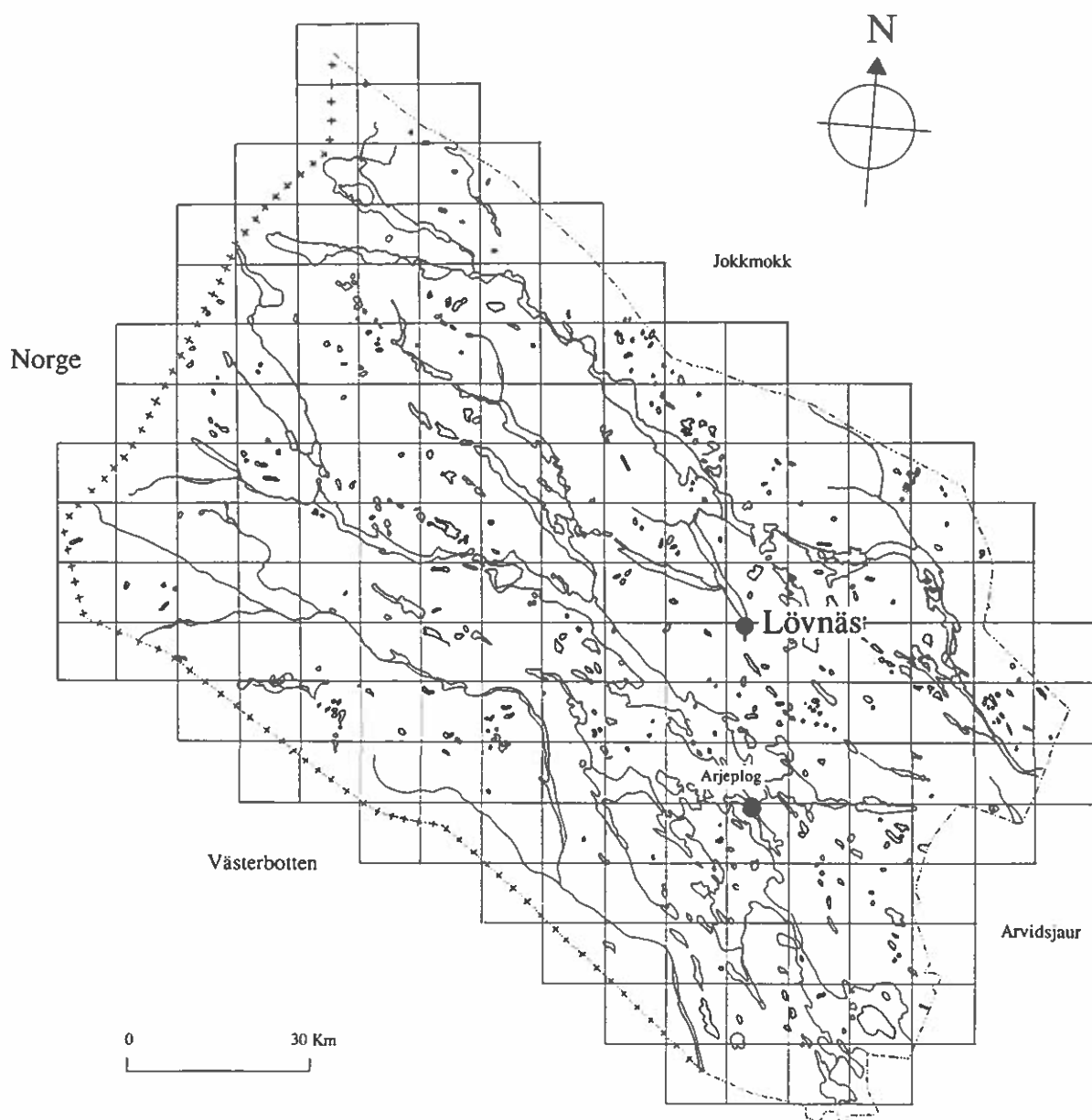

Fig 1 Karta över Arjeplogs socken med byn Lövnäs inprickad. Efter Blå-kartan och Fjällkartan.

1.8.2 Arkeologisk utgrävning

Ett godtyckligt koordinatsystem stakades ut i N-S. Fixpunkt avsattes på sten SÖ om bopplatsen. Fixen fick det godtyckliga värdet 50,00 m. Med utgångspunkt i koordinatsystemet stakades fem enmetersrutor ut samt en 2x2 m stor yta. Den senare ytan sattes ut kring en skärvestenspackning som sondats fram (A 1). Senare under utgrävningen sattes ytterligare en meterruta ut i anslutning till en annan skärvestenspackning (A 2).

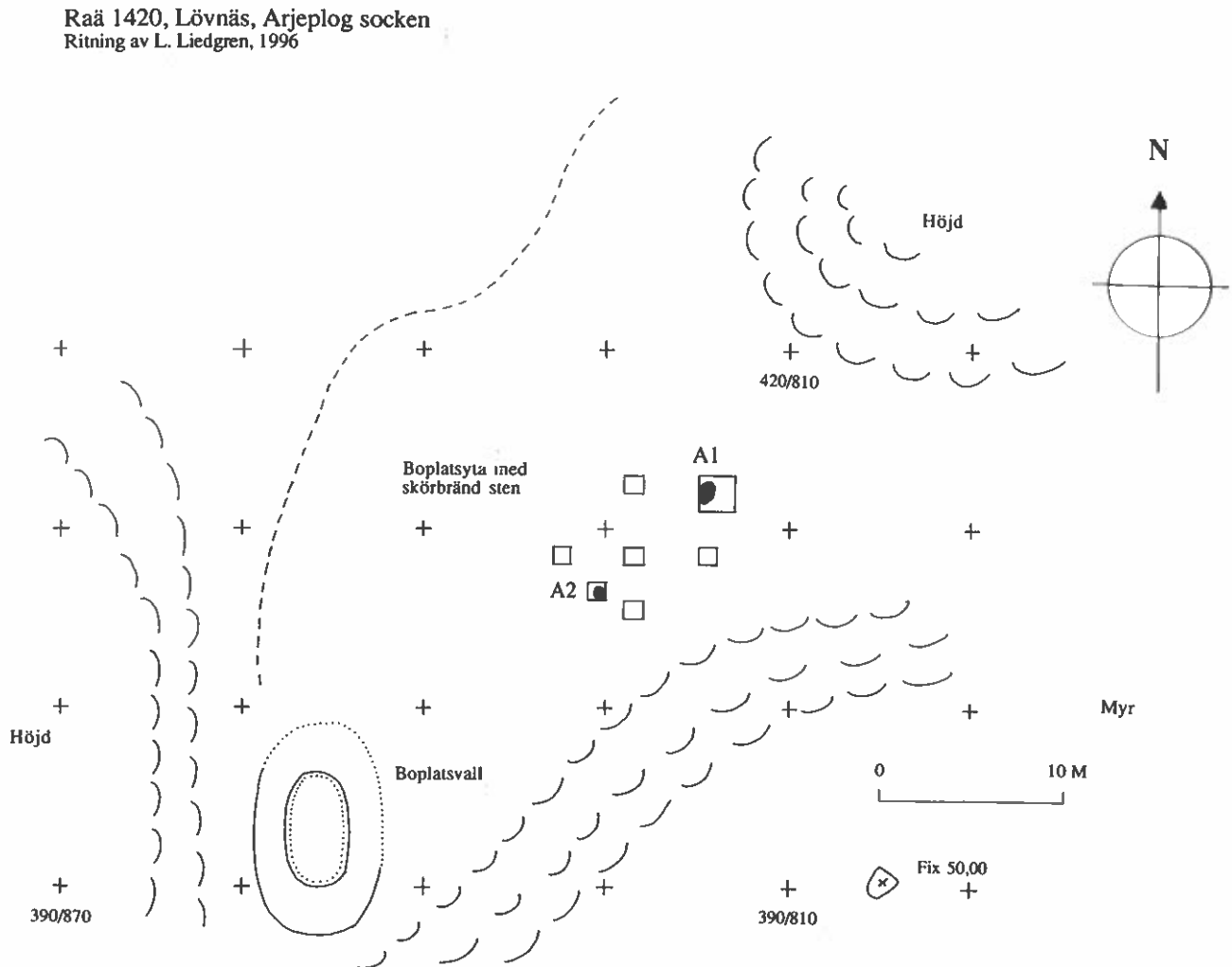

Fig. 3 Kartering av undersökningsplatsen vid Raä 1420, samt undersökta ytor.

1.8.2.1 A 1, skärvestenspackning

Anl lokaliserades med jordsond. Vid utgrävning av Rn 1 (ca 0,05 m under torvytan) framträdde en packning av skörbränd sten. Packningen var oregelbunden, i de tätaste delarna ca 1,1x0,8 m st (N-S). Stenarna, som till delar var kraftigt skörbrända, var 0,03-0,18 m st. Utanför packningen förekom spridda stenar, främst i söder. Anläggningen markerades ej av någon mörkfärgning mellan stenarna utan över nästan hela ytan var gråvit blekjord. Endast i N delen fanns en svag brungrå färgning. Under anl var B-horisont som övergick i skenhällebildning

Vid fortsatt utgrävning av packningen visade den sig vara i huvudsak enskiktad. Sten fanns ned till 0,12 m dj. Anläggningen var helt penetrerad av blekjord. Totalt

påträffades i meterrutorna 411/805-412/805, 318 stenar (58,5 kg). Av dessa var 266 (41,15 kg) tydligt skörbrända, varav en del mycket kraftigt skörbrända och söndersmulade. Inget kol påträffades vid utgrävningen ej heller några andra fynd än en bit sintrad sand med inslag av rödockra.

1.8.2.2 A 2, skärvstenspackning

Anl lokaliserades med jordsond. En meterruta upptogs som täckte större delarna av packningen. Ytan avtorvades med spade och utgrävdes ned till 0,05-0,1 m dj. I den SÖ delen av rutan framträdde en skärvstenspackning som fortsatte in under torven åt S och Ö. Den synliga delen av packningen var rundad i kanten och ca 0,7x0,7 m st. Den markerades av en i huvudsak tät, enskiktad packning av 0,02-0,12 m st (de mindre dominerande) i huvudsak skörbrända stenar. Hela anl var, liksom A 1, penetrerad av kraftig blekjordsbildning. Totalt påträffades 155 stenar i meterrutan (11,2 kg) varav 149 (9,8 kg) tydligt skörbrända (en del stenar var söndersmulade). I anl påträffades vare sig kol, br ben eller artefakter.

1.8.2.3 Övriga meterrutor

I anslutning till A 1-2 upptogs också fem meterrutor. Ytorna undersöktes ned till ca 0,1 m dj. I tre av dessa påträffades inga fynd alls. I två rutor påträffades några skörbrända stenar, inalles 14 (0,8 kg).

1.8.2.4 Sammanfattning av resultat

Totalt undersöktes 10 m² av Raä 1420. Inom de upptagna ytorna var två skärvstenspackningar, 0,7-1,1 m stora. Totalt framkom i alla ytor 433 tydligt skörbrända stenar vägande 55,3 kg. Inga andra fynd gjordes utom en bit sintrad sand med rödockra. Angående dateringen av konstruktionerna kan bara konstateras att dessa måste vara mycket gamla med tanke på att de var helt penetrerade av blekjordsbildning.

1.8.3 Bilder

Bild 1 Raä 1420, översikt, i förgrund är boplatsvall. Foto fr SV av L. Liedgren, 1996.

Bild 2 Raä 1420, A 1, skärvstenspackning, före avtorvning. Foto fr V av L. Liedgren 1996.

Bild 3 Raä 1420, A 1, skärvstenspackning, Rn 1. Foto fr N av L. Liedgren 1996.

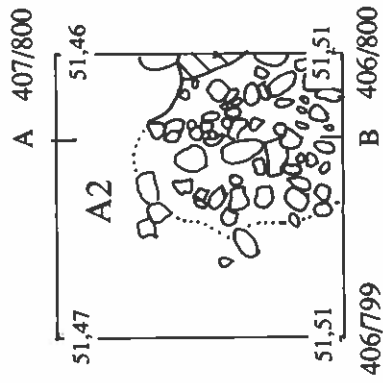
Bild 4 Raä 1420, A 2, skärvstenspackning, efter avtorvning. Foto fr N av L. Liedgren 1996.

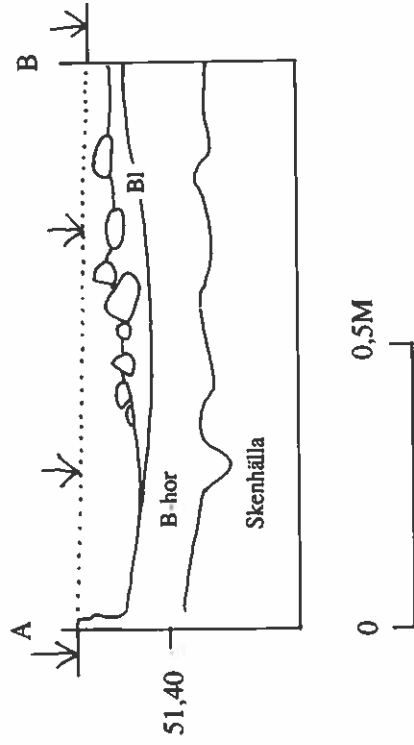
Bild 5 Raä 1420, sondning för bestämning av skärvstens spridning inom boplatsytan. På bild I. Bergman. Foto av L. Liedgren 1996.

1.8.4 Ritningar

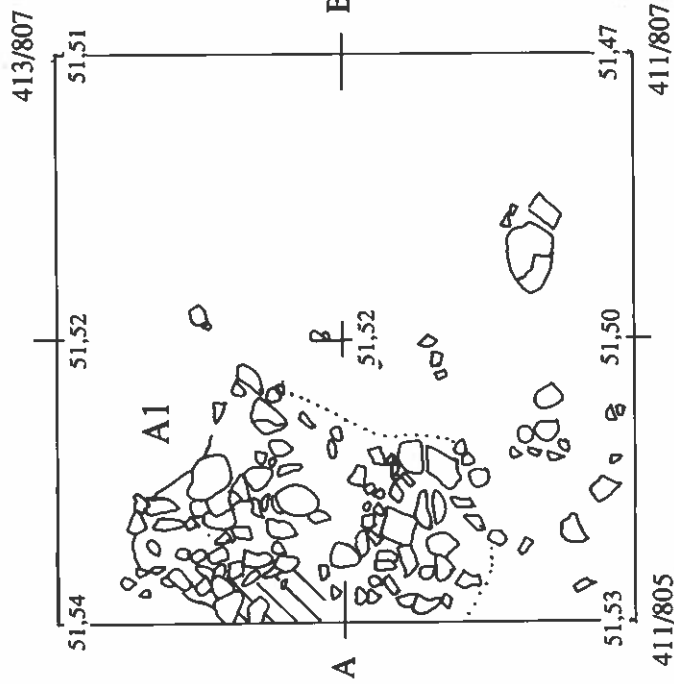
A 2, skärvstenspackning, plan
Ritning av L. Liedgren, 1996

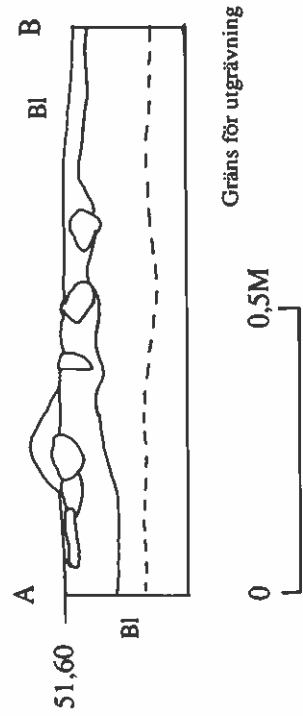
A 2, skärvstenspackning, profil, fr V
Ritning av L. Liedgren, 1996

A 1, skärvstenspackning, plan
Ritning av I Bergman, 1996

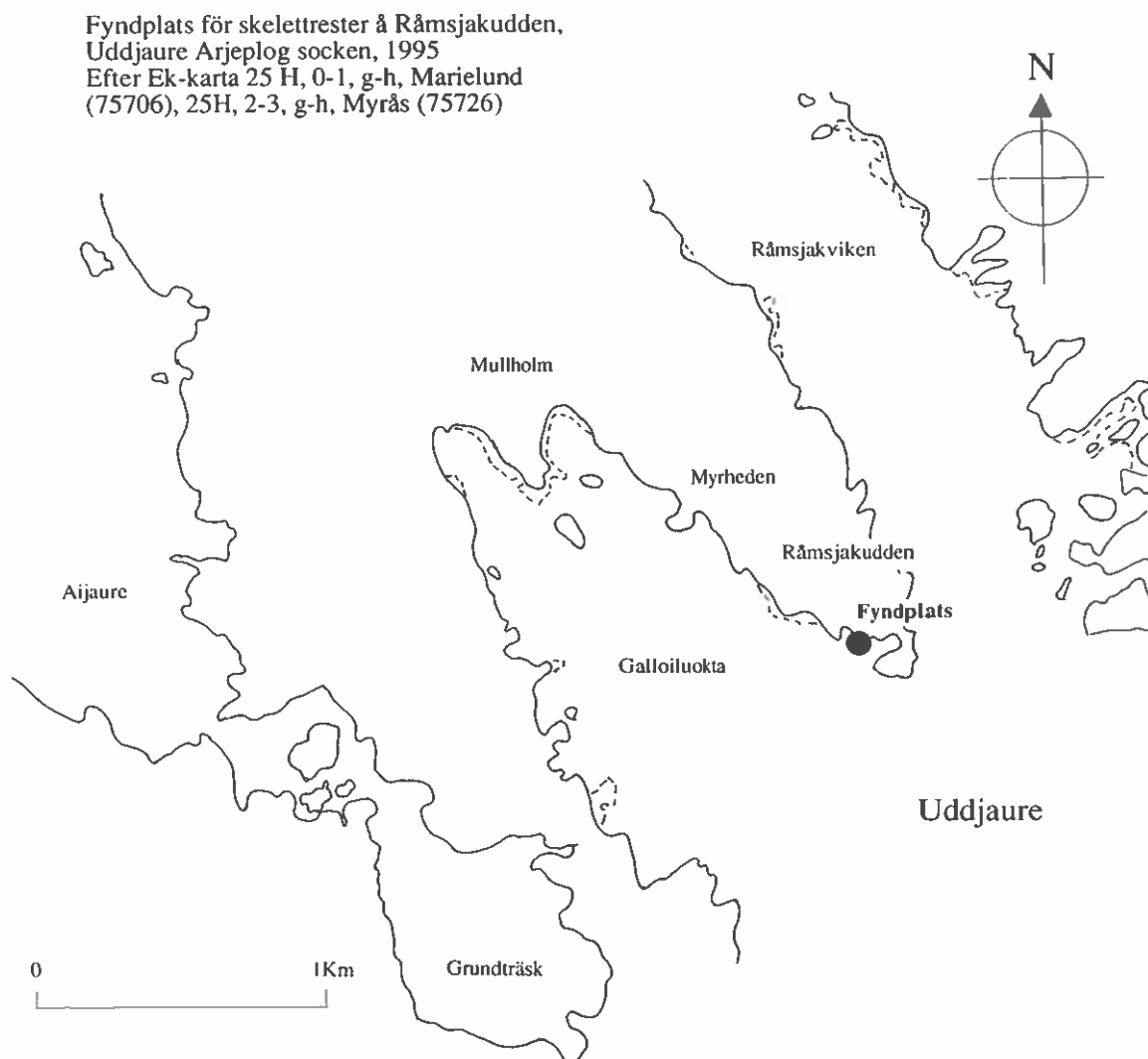
A 1, skärvstenspackning, profil, fr S
Ritning av I Bergman, 1996

2 ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING AV SKELETTGRAV, RÅMSJAKUDDEN, UDDJAURE, ARJEPLOGS SOCKEN, 1995

2.1 Inledning

Tidigt på våren 1995, när snösmältningen just börjat, framkom ett människokranium i kanten på en liten udde i Uddjaure. Fyndet gjordes av Sven-Erik Holmström, Sågvik, som kontaktade Silvermuseet. Med anledning av fyndet gjorde Silvermuseet, tillsammans med uppgiftslämnaren, en besiktning på platsen. Det kunde då konstateras att kraniet låg i ett erosionshak helt nära stranden, delvis inbäddat i sand, delvis blottlagt. Vid tiden för besiktningen låg isen fortfarande kvar på Uddjaure. Sjön är reglerad, vilket innebär att vattennivån snabbt höjs vid vårflod för att därefter i allmänhet ligga på en konstant högre nivå jämfört med sjöns ursprungliga normalvattenstånd. Det fanns därför anledning att snarast företa en undersökning av fyndplatsen innan den lades under vatten.

2.2 Bakgrund

Inom Arjeplogs socken finns för närvarande sex registrerade samiska skelettgravar (Manker 1961:134ff, Hallgren:1973). Därtill kommer ytterligare ett femtal uppgifter om fynd av skelettdelar, främst kranier (Manker 1961:91ff, Ruong, L.-E., muntligt, Unnes, L., muntligt, Zachrisson 1976:103). Gravfynden representerar ett samiskt förkristet gravskick. Kristnandet av samerna tog inom Arjeplogs sn sin början 1635, då gruvverksamheten i Nasafjäll startade och smälthyttan i Silbojokk togs i bruk. De hytt- och gruvarbetare som avled i samband med den epidemi som utbröt 1636 begravdes i vigd jord. Huruvida någon same begravts på kyrkogårdarna vid Nasafjäll och Silbojokk är oklart. Den äldsta belagda kristna begravningen inom Arjeplogs pastorat härrör från 1645, då Jon Ifwarsson gravlades i Arjeplog kyrka (Kyrkoräkenskaper för år 1645, Arjeplogs kyrkoarkiv LI:1). Mot bakgrund av att Ifwarsson inte var präst, inte tjänstgjorde vid Nasafjäll eller Silbojokk och inte heller var nybyggare (inga nybyggen hade upptagits vid den aktuella tiden), får det anses högst sannolikt att Jon Ifwarsson var same. Den kristna gravläggningsseden gjorde därmed sitt inträde bland den samiska befolkningen i Arjeplog, men blev inte allmän förrän långt senare. I ett protokoll från prostetinget i Arjeplog den 2 februari 1657 konstateras att samerna "...begrava ock sina lik i skogen..." (Nordberg 1973:239). Olaus Graan (1672) omtalar att samerna i Pite lappmark begraver de döda i ackjor "...neder i jorden...".

Missionsverksamheten bland samerna gav blygsamma resultat. Samerna inom Pite lappmark var särskilt hårdnackade i sitt försvar av den gamla tron. Vid tingsförhandlingar i Arjeplog 1682 deklarerade samerna att de inte hade för avsikt att överge sina förfäders seder och att de även i fortsättningen skulle tillbe sina gudar (Rydving 1991:30). Oviljan att tillägna sig kristendomens seder och bruk torde även ha omfattat begravningsritualen. Prästernas möjligheter att kontrollera huruvida samtliga döda fördes till kyrkplatserna för att begravas var vid 1600-talets slut fortfarande beskurna och det är fullt tänkbart att samiska begravningar ägde rum ännu vid 1700-talets början.

Manker urskiljer tre typer av gravar: jordgravar, stengravar och grottgravar (Manker 1961:180). Jordgravarna har nedgrävts i en kulle eller hög, torr backe (Manker 1961:175ff). I Arjeplog är hittills två jordgravar kända, den ena (Raä 532) belägen vid Rappasundet mellan sjöarna Kakel och Hornavan, den andra på Rådepnjarka vid Tjeggelvas. I det förra fallet hade den döda, sannolikt en kvinna, begravts med en kniv, ett eldstål, flinta samt en järnten (Hallgren 1961a, 1963a och b). Graven på Rådepnjarka saknade gravgåvor (Hallgren 1973). Ingen av de två gravarna uppvisade tecken på att liket svepts in i näver. Näversvepning har däremot konstaterats i en grottgrav, belägen på Suddumsuolo i Tjeggelvas (Manker 1961:134ff, Bergman 1993:43). Näversvepning har i övrigt konstaterats i ett flertal samiska gravar inom Same ätnam (Manker (1961:176f, 191f).

Fynd av förkristna gravar är sällsynta (jfr ovan). Orsakerna härtill ligger dels i att de samiska gravarna i allmänhet inte anlagts inom avgränsade gravfält, dels i att gravarna ofta integrerats, snarare än markerats, i naturomgivningen. I avsaknad av kollektiva, institutionaliserade gravplatser kan gravläggningsseden närmast beskrivas som individorienterad. De döda har begravts i närheten av platsen för dödsfallet eller på en plats av särskild betydelse för den avlidne. Således saknas en generell kod vad avser gravarnas lokalisering. Möjligheterna att påträffa gravar försvåras därmed, vilket i sin tur kan förklara de fåtaliga gravfynden.

2.3 Syfte och målsättning

Undersökningens målsättning var att så fullständigt som möjligt dokumentera gravens lokalisering, konstruktion och innehåll. Syftet var att genom undersökningen fastställa den gravlagdes ålder och kön samt eventuella tecken på sjukdom, förslitningsskador, yttre våld etc. Vidare syftade undersökningen till att klarlägga huruvida liket haft en svepning, om det nedlagts i en kista, ackja eller

liknande, om graven innehöll gravgåvor, övriga särdrag i gravläggningen samt gravens ålder.

2.4 Undersökningsmetodik och resultat

Undersökningen inleddes med en okulär besiktning av lokalen, varvid strandpartiet och erosionshaken systematiskt avsöktes till ett avstånd av 200 m på ömse sidor om kraniet. Vid besiktningen framkom ytterligare ett antal skelettdelar, vilka låg glest spridda över strandplanet. Området ovan erosionshaket, och närmast kraniet, avsöktes med metalldetektor, som dock inte gav något utslag. Synliga spår av gravanläggningen, i form av försänkning i marken, stensättning, träkonstruktion e. dyl., saknades helt. Sondning med jordsond gav inga indikationer på en konstruktion. Gravens utförande och orientering kunde därför inte klarläggas. Mot bakgrund av att kraniet låg i erosionshaket, en bit nedom torvkanten, och att underkäken delvis tryckts in under skallbenet kunde det konstateras att fyndet ej låg *in situ*. Då de övriga påträffade skelettdelarna, däribland tänder och spridda delar av ben, framkom längs stranden, bedömdes graven i sin helhet vara utrasad och att övriga delar spolats bort av vågskvalpet mot stranden. En arkeologisk utgrävning ansågs därmed inte vara påkallad och undersökningen begränsades till ytplockning av skelettdelar. Näverfragment iaktogs invid kraniet, vilket därför tillvaratogs som ett preparat.

2.5 Sammanfattande diskussion

Fyndet av skelettdelar vid Råmsjakudden härrör från en förkristen gravläggning. Vid undersökningen kunde inga spår efter en yttre gravkonstruktion iakttas varför graven sannolikt utgjorts av en jordgrav liknande gravarna från Rappasundet och Rådepnjarga (se ovan). Inte heller kunde spår av någon träkonstruktion, t ex ackja eller träkista, konstateras. Näverfragment påträffades intill kraniet och visade tydligt att åtminstone huvudet svepts in av näversjok. Nävret var så skört och fragmenterat att spår efter eventuella sömnadshål inte kunde identifieras. I övrigt påträffades vare sig gravgåvor eller delar av beklädnad.

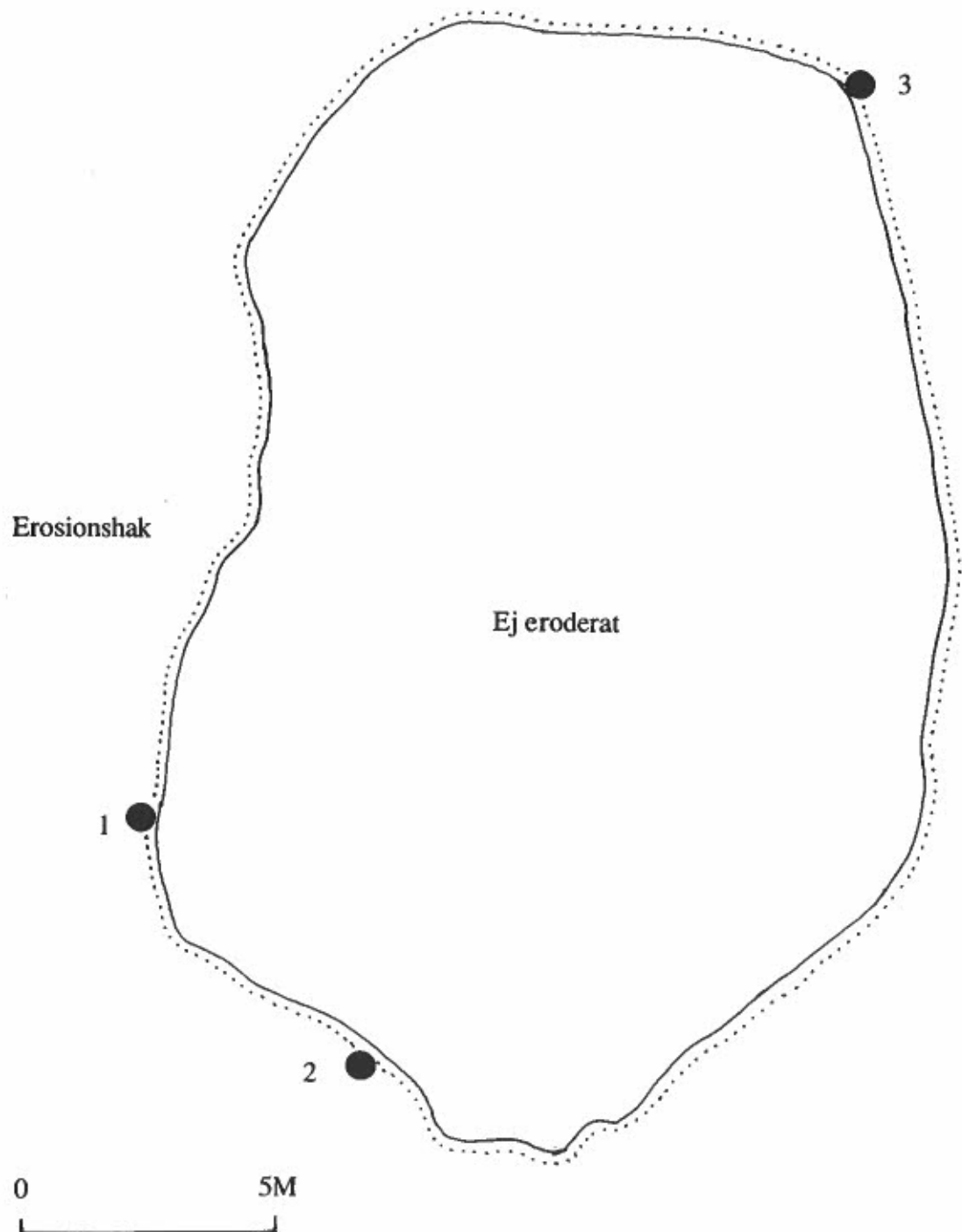
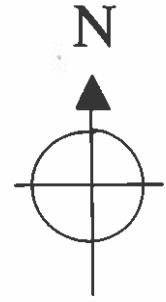
Kraniets läge, och de spridda skelettdelarna, visar att graven anlagts i uddens yttersta spetsparti. Synbarligen hade skelettet i sin helhet redan eroderat ned på strandplanet, när kraniet påträffades. Mot bakgrund av att endast kraniet och delar av de två översta halskotorna påträffades i erosionshaket kan det antas att liket anlagts vinkelrätt mot erosionskanten. Således har den successiva erosionen medfört att bit efter bit av skelettet, från fot- till skulderpartiet, kommit att falla ut mot strandplanet för att därefter transporteras vidare av is- och vattenrörelser eller djur. Möjligen har graven utgjorts av ett hålrum, vilket grävts in i uddens kant.

Den osteologiska analysen visar att skelettdelarna härrör från en kvinna, 15-20 år gammal och med en längd av 145-150 cm. Kvinnans kranium uppvisar ett ärftligt betingat särdrag såtillvida att i nacksuturen återfinns fem extra små ben, s. k. suturalben (se rapport H. Wallander, avsnitt 5).

Liksom de övriga i Arjeplogs sn kända förkristna gravarna, är graven vid Råmsjakudden sannolikt en solitär. Graven utgör m. a. o. den enda identifierade gravanläggningen på platsen ifråga. Det topografiska läget, på spetsen av en udde vid en sjö, antyder att gravläggningen skett i nära anslutning till platsen för dödsfallet. Valet av begravningsplats har fallit på en plats med lättgrävd mark. Vid tiden för den första arkeologiska besiktningen var Uddjaure ännu isbelagd och snön täckte fortfarande marken. De enda partierna med barmark utgjordes av sandåsar i sydläge som på Råmsjakudden. Kanske var detta fenomen en gång orsaken till att den unga kvinnan här fick sin sista viloplats.

Fyndplats för skelettresten å Råmsjakudden,
Uddjaure Arjeplog socken. 1995
Ritning av I. Bergman 1995

2.6 Referenser

- Awebro, K. 1986. *Kyrklig verksamhet i Silbojokk*. Studia Laplandica 5.
- Bergman, I. 1993. Rapport över arkeologisk dokumentation av gravanläggning vid Suddumsuolj, Arjeplogs socken, Lappland, 1990. *Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, Lappland, 1989-1991*. Rapport 2, Silvermuseet 1993.
- Graan, O. 1672. *Relation, Eller En Fulkomblig Beskrifning om Lapparnas Vrspring, så wähl som om heela dheras Lefwernes Förehållande*. Utg.: Wiklund 1899. SLF XVII:2.
- Hallgren, B. & Johansson, B. 1961a. *Rapport över kulturhistoriska undersökningar vid Hornavan, Arjeplogs sn, Lappland*. 1960. Del I. Rapport, Riksantikvarieämbetet.
- Hallgren, B. 1963a. *Rapport över kulturhistoriska undersökningar vid Hornavan, Arjeplogs socken, Lappland*. 1961. Del I. Rapport, Riksantikvarieämbetet.
- Hallgren, B. 1963b. *Rapport över kulturhistoriska undersökningar vid Hornavan, Arjeplogs socken, Lappland*. 1961. Del II. Rapport, Riksantikvarieämbetet.
- Hallgren, B. 1973. Rapport, Dnr 7802/73, ATA, Riksantikvarieämbetet.
- Kyrkoräkenskaper för år 1645, Arjeplogs kyrkoarkiv LI:1. Uppgifterna inhämtade av Carl-Oskar Lundström, Arjeplog.
- Manker, E. 1961. *Lappmarksgravar*. Acta Lapponica XVII.
- Nordberg, E. 1973. *Källskrifter rörande kyrka och skola i den svaenska lappmarken under 1600-talet*. Samlade och utgivna av Erik Nordberg. Kungl Skyttenaska samfundets handlingar No 11.
- Rydving, H. 1991. The Saami Drums and the Religious Encounter in the 17th and 18th Centuries. *The Saami Shaman Drum* 1991:28-51. Red. Ahlbäck, T & Bergman, J.
- Zachrisson, I. 1976. *Lapps and Scandinavians. Archaeological Finds from Northern Sweden*. Early Norrland 10. Motala.

2.7 Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslut: Länsstyrelsen dnr 220-80-08-95 och 220-85-57-95.

Utförandetid: Fätarbetet genomfördes under sammanlagt tre dagar fördelade på tre olika tillfällen under perioden maj-juli 1995.

Finansiering: Arbetet har bekostats genom anslag från Raä samt inom ramen för Silvermuseets ordinarie verksamhet.

Tidsåtgång: Fältarbete: 3 arbetsdagar.
Rapport: 3 arbetsdagar.

Personal: Undersökningen har genomförts av fil dr Ingela Bergman, Silvermuseet.

Lägesbestämning: lat 65° 52 min 33 sek, long 17° 41 min 56 sek.

Analyser: Osteologisk analys utförd av fil. kand. Helen Wallander, Norrbottens museum (se avsnitt. 5).

Fyndens förvaring: Silvermuseet.

2.8 Bilaga

2.8.1 Fyndförteckning

- F 1 Två fragm obr ben, homo, 33,3 g. Påträffat ett 10-tal m NV om kranie (F 2a-b) på eroderat strandplan (se plan).
- F 2a Kranium, del av, homo, 381 g. Påträffat strax nedom erosionshak. Näverfragment i samband med kraniets högra sida (se plan).
- F 2b Kraniedelar, homo, 21,35 g, 3 bitar som lossnat vid rengöring av kraniet, bla delar av överkäke med två tänder.
- F 3 Sex avslag av kvarts, 13,55 g. Påträffade i erosionshak strax under torven (se plan).
- F 4 Två tänder, homo, 3,1 g. Påträffade i anslutning till kranium, på eroderat strandplan.
- F 5 Del av överkäke med två kvarsittande tänder, 8,15 g. Fyndomständighet som F 4.
- F 6 Näver, 0,8 g. Påträffat i samband med kranium.
- F 7 Näver, 0,55 g. Samma fyndomständighet som nr 6.
- F 8 Näver, 0,2 g. Samma fyndomständighet som F 6.
- F 9 Näver och jord, 76,15 g. Tillvarataget vid upplyftning av kranium.
- F 10 Ett obr ben, 10,1 g. Påträffat på eroderat strandplan ca 150 m NV om fyndplats för kranium.

2.8.2 Bilder

Bild 1 Översiktsbild över fyndplats för kranium, Råmsjakudden, Uddjaure. I bildens centrum syns det vitaktiga kraniet. Foto från SSV av Ingela Bergman 1995.

Bild 2 Närbild av kranium som det framträdde vid fyndtillfället. Foto från SV av Ingela Bergman 1995.

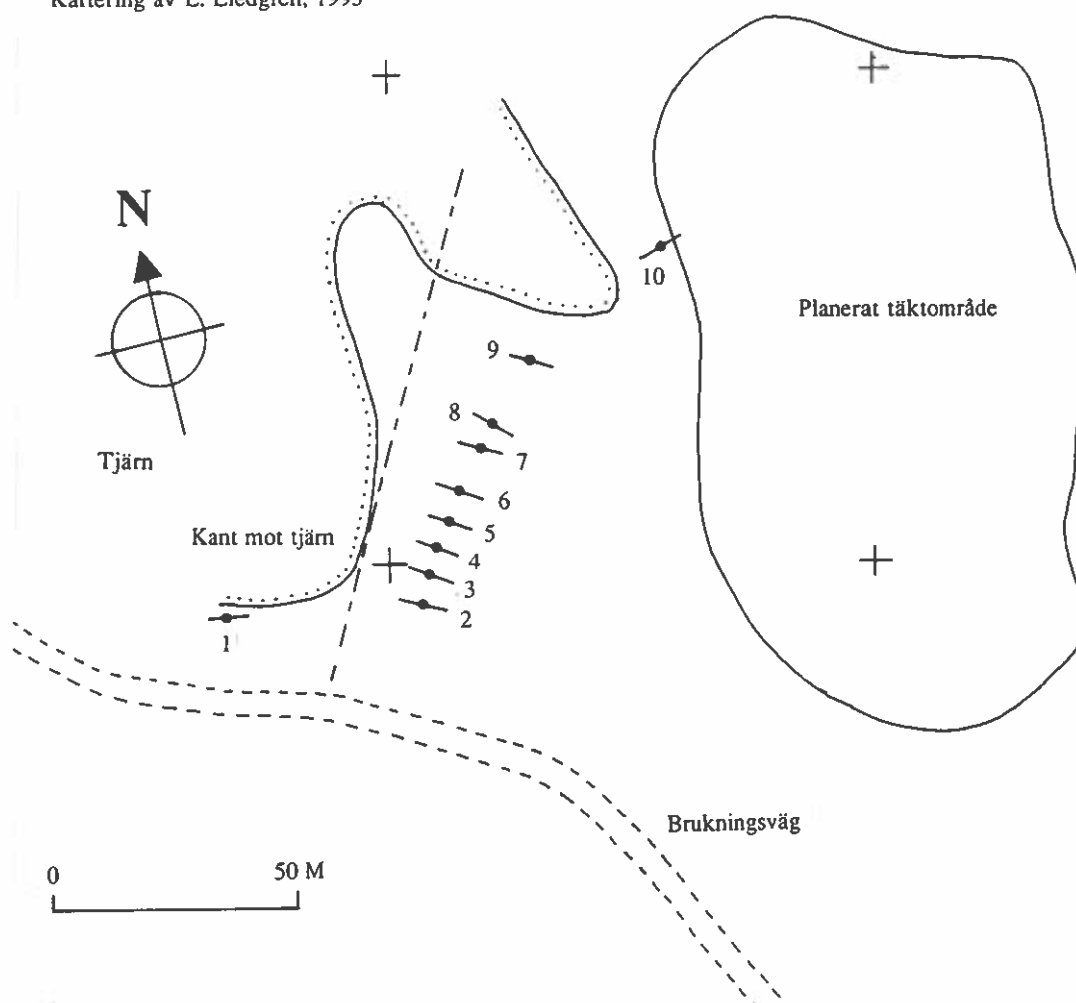
3 Arkeologisk undersökning av härd nr 10 på lokalen NA 764, Arvidsjaur socken, Norrbottens län, 1995

3.1 Inledning

Undersökningen föranleddes av en ansökan om att få uppta en grustäkt i anslutning till lokalen NA 764. Vid den inledande arkeologiska utredningen som utfördes av 1:e antikvarie Lars Liedgren vid Silvermuseet, konstaterades att en av de 10 härdarna, som lokalen utgörs av, redan var skadad av en provgrop för grustäkten (Liedgren 1995). Länsstyrelsen beslutade att den skadade härd (härd nr 10) var belägen för nära täktområdet och därför skulle undersökas innan täktillstånd kunde ges. Lokalen i övrigt skulle inte komma att beröras av täktverksamheten.

Lappland, Arvidsjaur socken, NA 764

Kartering av L. Liedgren, 1995

3.2 Syfte

Eftersom anläggningen till stora delar var bortgrävd så var syftet med undersökningen främst att få fram daterbart kol för en ^{14}C -analys av härdens ålder. En förhoppning var också att det skulle finnas kvar ett osteologiskt material i form av brända ben från matlagningsrester i härdens.

3.3 Undersökningsmetodik

En undersökningsyta upptogs som innefattade resterna av härden. Inget koordinatsystem upprättades och vid avvägningar användes ett vattenpass. All jord genomsållades med en sållduk med 3,5 mm maskstorlek. Delar av jordhögarna som var belägna intill provgropen genomsållades också. En yta i härdens närområde genomsöktes med metalldetektor.

3.4 Resultat och sammanfattning

Uppskattningsvis var halva härden förstörd och det innebar att den information som framkom i samband med undersökningen också blev sparsam. Två kolprover togs, ett från centrum av profilen och ett från härdens fyllning. Härdfyllningen bestod av ett mörkbrunt fett jordlager med inslag av kol, sot samt mycket fragmentariska brända ben. De brända benen i härdfyllningen var så förmultnade att de ej gick att tillvarata. Detta tyder på att härden ej använts under någon längre tid. Benen har ej hunnit bli så brända att de bevarats. En annan indikation på kort brukningstid av härden är att den i profilen saknar en rödfärgning. Ett rödfärgat jordlager brukar uppstå i härdar efter en längre användningstid. Under en av kantstenarna påträffades ett femtal sotfärgade brända ben. Inga andra fynd påträffades. Härden har anlagts med en stenpackning, eftersom den återstående delen av härden hade en tät stenpackning innanför kantstenarna.

3.5 Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslut: 1995-08-03, 220-1172-95

Utförandetid: 1995-08-29 - 1995-08-30

Finansiering: Bröderna Lundgren AB, Glommersträsk.

Personal: fil kand Sven-Donald Hedman, Silvermuseet.

3.6 Undersökningen

Av härden återstod ett ca 0,95 x 0,8 m stort (NÖ-SV) område före avtorvning. Ett 15-tal stenar från anläggningen var delvis synliga i markytan. Strax NNO om härden var jord från provgropen upplagd. I högen fanns fem skörbrända stenar från härden.

Som undersökningsyta utsågs ett 1,5 x 1,4 m stort område. Efter framrensning och nedgrävning genom blekjordsskiktet, som var 0,03 - 0,05 tj, framträdde den kvarvarande delen av härden som en stenpackning med en mörkbrun jordfyllning innanför kantstenarna. De flesta av härdstenarna var ej skörbrända utom i den del som var kvar av härdens centrum. I härdens mitt framkom en koncentration av härdfyllningen. I härdens NÖ del fanns en grop som kan ha tillkommit efter urplockade stenar. Intill och under en av de större stenarna, som utgör härdens begränsning mot NÖ, påträffades brända ben. Ett kolprov togs från härdfyllningen i härdens centrum.

Vid 0,7 m grävdes en profil av härden. Kol framkom mellan härdstenarna och ett kolprov togs från en av kolfläckarna i centrum av profilen. Blekjord framkom fläckvis under härdstenarna. Under blekjorden (urlakningsskiktet) framkom anrikningsskiktet direkt.

3.7 Referenser

Liedgren, L. 1995. *Arkeologisk utredning med anlöedning av grustäkt å äga Glommersträsk 6:33, Arvidsjaur kommun, Lappland*. Rapport Silvermuseet.

3.8 Fynd

Kolprov 1, se planritning.
Kolprov 2, se profilritning.
F 1. Brända ben, 5,2 g.

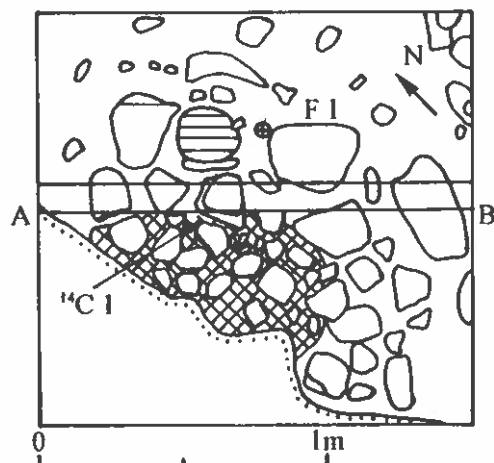
3.9 Bilder

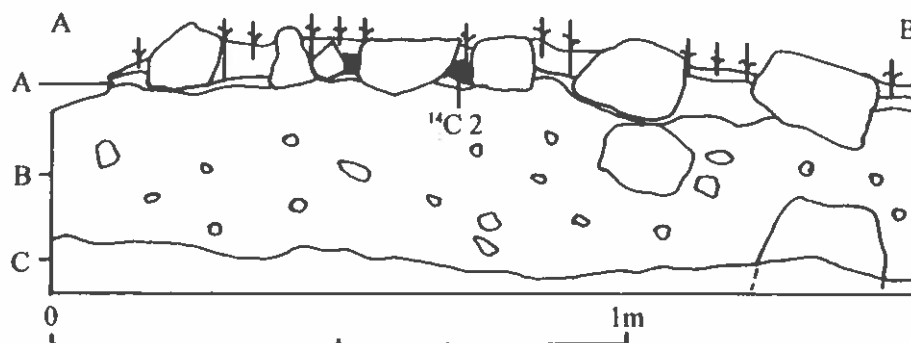
Bild 1 Härd nr 10, NA 764, Arvidsjaur sn. Härden har avtorvats, och NÖ delen har undersökts. Foto fr SV av S.-D. Hedman, 1995.

3.10 Figurer

NA 764. Planritning härd nr 10.

Profilitning härd nr 10.

4 ARKEOLOGISK BESIKTNING AV FYNDPLATS FÖR SKELETTDELAR, SAKKAVARE, ARJEPLOG SOCKEN, 1996

4.1 Inledning

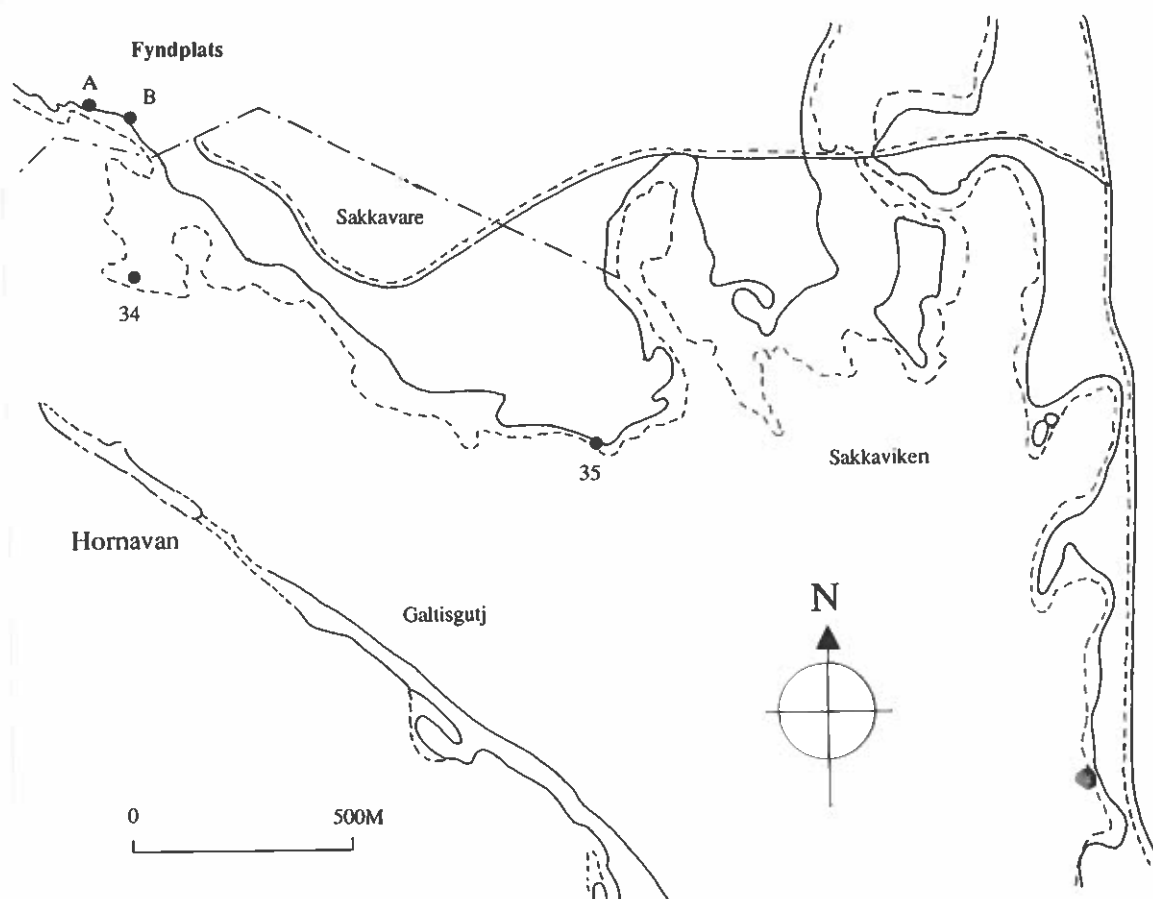
Efter dämningarna av Skellefteälvens vattensystem har en stor förstörelse drabbat de strandnära fornlämningarna, främst vid de stora sjöarna. Mängder av föremål har genom åren upplockats och lämnats in till Silvermuseet. Stora mängder fornlämningar främst i form av härdar har också genom årens lopp noterats. Genom den fortskridande erosionen kommer också nya fynd fram varje år. I några fall har flatmarksgravar inrapporterats, senast 1995 i Uddjaure (se denna rapport, I. Bergman).

Den 12/8 1996 uppvisade Dan Marklund, Arjeplog, fynd av en obränd tand, som han gjort invid sin sommarstuga i Sakkavare. Tandens såg ut som en människotand. Platsen besiktigades av undertecknad samma dag varvid nedanstående framkom.

4.2 Beskrivning av fyndplats

Sakkavare ligger på N sidan och i södra delen av Hornavan. Vid inventeringar, utförda av Umeå Universitet, 1984, påträffades två boplatsslämningar (nr 34-35). Vid den förstnämnda påträffades skörbränd sten samt en härd. Vid härden framkom skrapor samt två fragment av porfyr, varav det ena slipat. Vid den andra platsen hittades bland spridd skärvsten: asbestmineral, en skrapegg samt två avslag.

Fyndplats för skelettrester, Sakkavare, Hornavan,
Arjeplog socken, 1996
Efter Ek-karta 25 H, 6-7, i-j, Nätti (75768)

Den nu aktuella platsen ligger i en vik 300 m N om nr 34 och 400 m VNV om Sakkavare by.

Vid fyndplatsen är strandplanet kraftigt eroderat och består främst av sand med större och mindre inslag av block. Ovan strandhaket är myrlänt skogsmark med kraftig torvbildning.

1995 hade Dan Marklund observerat obr ben i samband med en av härdarna. De då påträffade benen hade lagts upp på ett block i anslutning till härden.

4.3 Beskrivning av påträffade anläggningar och fynd

På strandplanet, 1-2,5 m från erosionskant är 4 eroderade härdar (lokal A på översigtskarta).

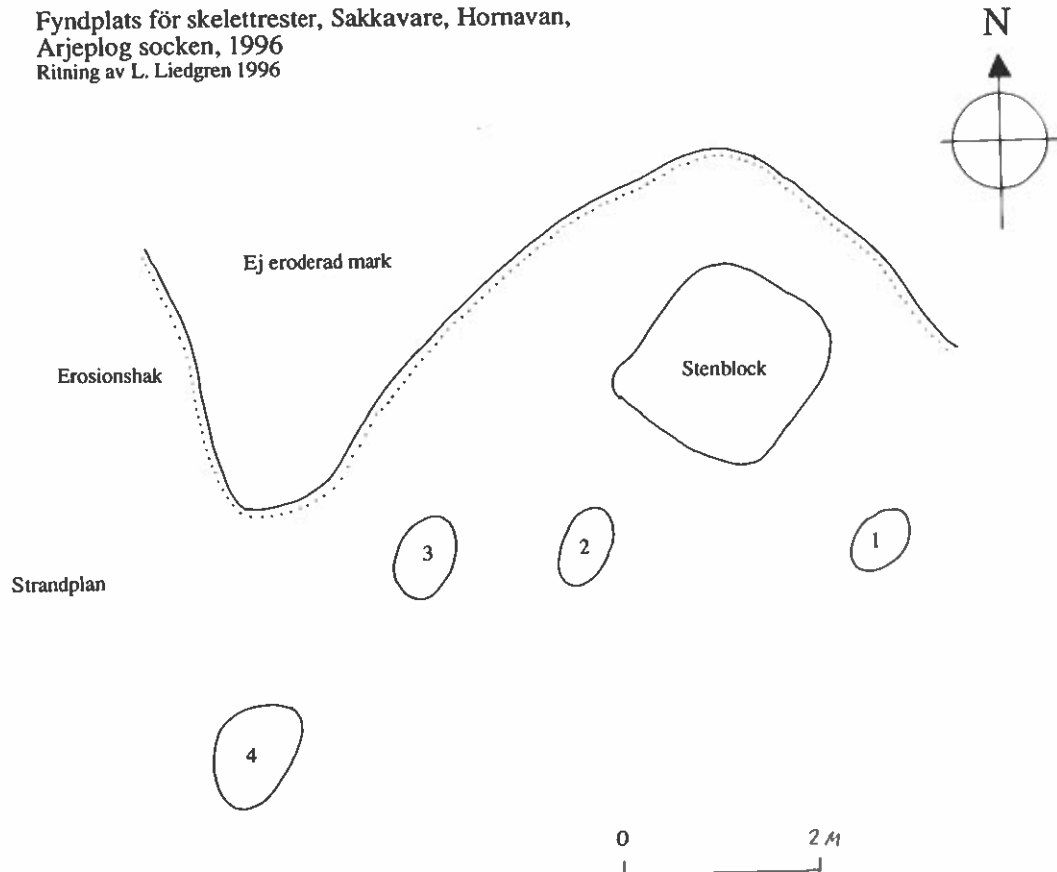
Nr 1 Härd, oval, 1,2x0,8 m (NNÖ-SSV). Framstår som en gles packning av 0,1-0,35 m st stenar. Flera skelettresten påträffades i anslutning till denna härd.

Nr 2 Härd, oval, ca 1,3x0,7 m (NNÖ-SSV). Härdens markerades av en tät-gles packning av 0,1-0,4 m st stenar, delvis skörbränd. Packning var främst i S delen. I anslutning till härdens påträffades asbestmineral.

Nr 3 Härd, närmast oval, 1,5x1,2 m (NNÖ-SSV). Härdens bestod av en gles packning av 0,03-0,4 m st, delvis skörbrända stenar. I anslutning till härdens påträffades ett obr ben samt en bit asbestkeramik.

Nr 4 Härd, rundad, ca 1,2 m i diam. Härdens bestod av en tät packning av 0,05-0,2 m st stenar varav någon skörbränd. I anslutning till härdens påträffades två bitar asbestkeramik.

Fyndplats för skelettresten, Sakkavare, Hornavan,
Arjeplog socken, 1996
Ritning av L. Liedgren 1996

På strandplan ett 100-tal m VSV om ovan beskrivna anl är ytterligare en lokal med uteroderade härdar. Här påträffades tre ovala härdar markerade av stenpackningar. Härdarna var 0,5-0,6 x 0,8-1,3 m st.

4.4 Sammanfattande synpunkter

Fynden vid Sakkavare visar att vi har att göra med ytterligare en uteroderad skelettbegravning i Arjeplog. Den osteologiska analysen pekar på att det rör sig om en person, ca 20 år gammal vid dödstillfället (se Wallander kap 5). Kontexten för benen är märklig såtillvida att de påträffats i samband med härdanläggningar tillsammans med fynd som pekar mot en datering före Kr f. Mossbildningen i skogsmarken ovan erosionshaket pekar också på att det var länge sedan begravningen skett. Någon gravläggning kan knappast ha skett på platsen med nuvarande vegetationsbild. Endast en datering av benfragmenten kan dock ge svar på hur gamla benen är.

4.5 Fyndförteckning

- 1 obr ben, 9 g, fynd 3 m S om härd nr 1.
- 1 obr ben, 6,15 g, fynd 1 m V om härd nr 1.
- 1 obr ben, 28,5 g, fynd 2 m SV om härd nr 1.
- 1 bit asbestkeramik, 0,25 g, fynd 3 m NNV om härd nr 1.
- 1 avslag, ljus kvarts, 3,05 g, 1 obr ben, 0,2 g, fynd 4 m ÖSÖ om härd nr 1.
- 2 bitar asbestmineral, ljus grönaktig färg, 137,5 g, fynd 1 m NNV om härd nr 2.
- 1 bit asbestkeramik, 4,05 g, fynd mellan härd nr 2 och nr 3.
- 1 obr ben, phalanx, 2,9 g, fynd 1 m NNÖ om härd nr 3.
- 1 bit asbestkeramik, 4,85 g, fynd i härd nr 3, S delen.
- 1 bit asbestkeramik, randdel, 14,65 g, fynd 3 NNV om härd nr 4.
- 1 bit asbestkeramik, randdel, 5,55 g, fynd 3 m NNV om härd nr 4.
- 6 obr ben från kranie, bla skalltak, 57,3 g, fynd upplagda av sagesman på sten, hittade i anslutning till härd nr 1, 1995.

4.6 Bilder

Bild 1 Översikt över fyndplats för skelettrester samt boplatsspår. Till höger i bild är Dan Marklund vid härd nr 1 i vars närhet de flesta skelettresterna påträffades. Foto av L. Liedgren, fr SÖ.

5 OSTEOLÖGISK ANALYS AV SKELETTMATERIAL FRÅN RÅMSJAKUDDEN OCH SAKKAVARE, ARJEPLOG SOCKEN, 1996

5.1 Inledning

Osteologisk analys har utförts på mänskliga skelettresten från två olika områden inom Arjeplogs socken, undersökta 1995 respektive 1996. Det ena utgörs av ett fynd från Sakkavare, Hornavan och det andra av en uteroderad grav vid Råmsjakudden, Uddjaure.

5.1.1 Råmsjakudden

Vid den uteroderade graven vid Råmsjakudden påträffades ett så gott som komplett kranium samt delar av de två översta halskotorna. Kraniet är något platt till formen och har vänster tinningben, *temporale*, något intryckt. I nacksuturen återfinns fem extra små ben, sk suturalben. Detta är en ärftlig företeelse. Alla suturer är öppna och fina och saknar tecken på sammanväxning.

Muskelfästena vid tinningbenen, de två *bullae tympanica*, är relativt små. Detta gäller också för ögonbrynsbågarna. Med ledning av dessa två karaktäristika, könstypiska former, kan slutsatsen dras att det rör sig om en kvinna. Åldersbedömningen är dock betydligt svårare att göra, eftersom endast tänderna får ligga till grund för denna. Kindtand nr 1 är nött och nr 2 något nött, medan nr 3 saknas. Det framgår dock klart och tydligt att den brutit fram då alveolerna efter dess rötter är tydligt påvisbara. Det enda man säkert kan säga utifrån föreliggande fakta är att personen varit äldre än 15 år vilket är den ålder då den sista kindtanden (visdomstanden) bryter fram (Bass 1987).

Vidare påträffades inom samma område ytterligare spridda skelettdelar. Delar av båda överarmarna, vänster nyckelben samt ansiktets främre parti kunde identifieras i materialet. Höger kindben och delar av höger överkäke återfanns liksom höger hörntand och de tre kindtänderna från höger sida. Visdomstanden är endast obetydligt nött vilket skulle styrka att kvinnan varit i 20-årsåldern.

Vänster överarm mäter 23 cm, trots att det bara rör sig om mellandelen till benet. Detta skulle kunna tala för en kroppslängd av minst 145-150 cm (Bass 1987).

Osteologisk bestämning av ben från Råmsjakudden

Benslag	Sida	Del	Beskrivning	Vikt (gr)
<i>cranium</i>	-	-	nästan helt	382,56
<i>zygomaticum+maxilla</i>	sin	-	sitter ihop	14,04
<i>c, pm 1, pm 2 m1, m2</i>	sin	-	<i>m1</i> nött <i>m2</i> något nött	
<i>mandibula</i>	sin	<i>caput, collum proc. coronoideus</i>	-	5,87
<i>atlas</i>	halv	ledyta	-	0,70
<i>axis</i>	halv	-	<i>dens axis</i> hel	1,49
<i>zygomaticum+maxilla</i>	dx	-	del av	8,21
<i>m2, m3</i>	dx	-	<i>m2</i> något nött <i>m3</i> obet. nött	
<i>m1, maxilla</i>	dx	-	något nött	2,14
<i>canin, maxilla</i>	dx	-	något nött	1,01
<i>clavicula</i>	sin	<i>diaphys</i>	längd 12 cm	7,45
<i>humerus</i>	sin	<i>diaphys</i>	längd 23 cm	26,09

<i>humerus</i>	<i>dx</i>	<i>diafys</i>	<i>distal</i> del av <i>diafys</i>	10,22
----------------	-----------	---------------	---------------------------------------	-------

5.1.2 Sakkavare

Vid Sakkavare påträffades också delar av ett kranium: höger och vänster tinningben, nackpartiets basparti, två fragment av hjässbenet och del av höger överkäke. Likaså påträffades delar av höger skulderblad, vänster överarm, mellandelen av vänster strålben och mellanhandsben nr 3 från vänster sida. Överarmsbenet är inte helt utan består av mellandelen. Dock mäter det 22 cm vilket talar för en kroppslängd av minst 145-150 cm (Bass 1987).

Osteologisk bestämning av ben från Sakkavare

Benslag	Sida	Del	Beskrivning	Vikt (gr)
<i>occipitale</i>	<i>s/d</i>	del av	<i>pars basilaris</i>	4,83
<i>temporale</i>	<i>sin</i>	-	-	-18,26
<i>temporale</i>	<i>dx</i>	-	två delar	8,01
<i>parietale</i>	<i>s/d</i>	del av	två delar	26,48
<i>maxilla+pml</i>	<i>dx</i>	-	<i>pml</i> hårt nött	3,37
<i>maxilla</i>	<i>dx</i>	del av	-	0,81
<i>scapula</i>	<i>dx</i>	<i>cav glen</i>	<i>juvenilis</i>	9,02
<i>humerus</i>	<i>sin</i>	<i>diafys</i>	längd 22 cm	28,64
<i>radius</i>	<i>s/d</i>	<i>diafys</i>	-	6,14
<i>mc III</i>	<i>sin</i>	hel	-	2,91

I höger överkäke återfinns den första av de främre hörntänderna och den är kraftigt nött, vilket i sin tur talar för en ålder av minst 20 år. Skulderbladet är inte helt, endast ledytan mot överarmen har bevarats. Här kan man tydligt se att skelettet inte är riktigt färdigväxt då epifysranden fortfarande är skönjbar. Denna brukar upphöra att synas vid 25-30 års ålder. Epifysranden är den linje som markerar benets tillväxtzon, broskpartiet. I detta fall utgörs den av delen mellan själva skulderbladet och ledytan mot överarmen.

5.2 Slutsatser

Vad gäller kraniet från Råmsjakudden härrör det från en kvinna, förmodligen i 20-årsåldern. Ögonbrynsbågarna är små och muskelfästena vid tinningbenen likaså. De tänder som ännu sitter *in situ* är alla nötta och visdomständerna har brutit fram. Den som fortfarande finns kvar är endast obetydligt nött. Hennes kroppslängd har varit minst 145-150 cm.

Vid Sakkavare har skelettresten efter en person påträffats. Någon könsbestämning har inte varit möjlig att genomföra, men personen är minst 20 år gammal. Kroppslängden har även här varit minst 145-150 cm.

5.3 Litteratur

Bass, M. W. 1987. *Human Osteology: A laboratory and Field Manual of the human Skeleton*. Missouri.

5.4 Ordförklaringar

<i>cranium</i>	skallen
<i>mandibula</i>	underkäke
<i>maxilla</i>	överkäke
<i>nasale</i>	näsbenet

<i>occipitale</i>	nackbenet
<i>parietale</i>	hjässbenet
<i>temporale</i>	tinningbenet
<i>zygomaticum</i>	kindbenet
<i>incisiv</i>	frammand
<i>canin</i>	hörntand
<i>premolar</i>	främre kindtand
<i>molar</i>	kindtand
<i>atlas</i>	första halskotan
<i>axis</i>	andra halskotan
<i>scapula</i>	skulderblad
<i>clavicula</i>	nyckelben
<i>humerus</i>	överarm
<i>radius</i>	strålbenet
<i>mc III</i>	mellanhandsben nr 3
<i>sinister</i>	vänster
<i>dexter</i>	höger
<i>diaphys</i>	mellandel av benet
<i>distal</i>	nedre delen
<i>bulla typanica</i>	muskelfäste vid tinningben
<i>caput</i>	ledhuvud
<i>cavitas glenoidale</i>	skulderbladets ledyta mot överarmen
<i>collum</i>	avsmalnande parti "hals"
<i>processus</i>	
<i>coronoideus</i>	utskott och muskelfäste på underkäken
<i>dens axis</i>	andra halskotans ledyttskott mot första kotan
<i>pars basilaris</i>	nackbenets bas mot ryggraden
<i>suturalben</i>	extra ben i kraniets sömmar, suturerna
<i>juvenilis</i>	ung, ej helt sammanväxt

Teckenförklaringar

Schaktgräns

Torvyta

Transkriberad torvyta
eller osäker torvyta

Torv

Rot eller stubbe

Kraftigt färgad jord

Svagt färgad jord

Kraftig kol och sotfärgning

Kol och sot

Trä med fiberriktning

Begränsning för blockrik
terräng

Fyndplats

Osäker/diffus begränsning

Gräns för utgrävning/ osäker
gräns

Skörbränd sten

Skenhällbildning

Fördjupning

Förhöjning

Sand

Sand och grus

Vattensjukt område

Näver

Provpunkt

A-horisont (förna och blekjord)

Urlakningsskikt (blekjord)

B-horisont (anrikningsskikt)

C-horisont (opåverkade jordlager)

Silverbuseet

Rapporter över kulturhistoriska undersökningar

Distribution: Silverbuseet, Torget, S-930 90 Arjeplog, tel.
0961-61290.

1. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, 1988.
2. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, Lappland, 1989-1991.
3. Arkeologiska inventeringar och undersökningar av förhistoriska fyndlokaler och boplatser vid Hornavan och Kakel, Arjeplog socken, Lappland, 1983.
4. Rapport över arkeologisk förundersökning av gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä 471, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
5. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar vid Gubblijaure, Stora Mattaure samt Padjé-Måskejaure, Arjeplog socken, Lappland.
6. Arkeologisk undersökning av två härdar vid Margatjärnen, Arvidsjaur Socken, Lappland, 1992.
7. Rapport över slutundersökning inom gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä nr 471, Arvidsjaur socken, Norrbottens län, Lappland 1993.
8. Arkeologiska utgrävningar inom Arjeplog sn, Lappland, 1994.
9. Arkeologisk utredning vid Pajeb Muiitunisjaure, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
10. Rapport över kulturhistoriska inventeringar av strandområdet vid Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplog sn, Lappland 1995.
11. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvär, Överkalix socken, Norrbottens län, 1995. Arkeologisk delundersökning av Raä 393:1, stensättning med rödockra, Raä 393:2, boplatsslämning, samt Raä 977:3 boplatssvall.
12. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvär, Överkalix socken, Norrbottens län, 1996. Arkeologisk slutundersökning och restaurering av Raä 393:1, stensättning med rödockra, samt fortsatt delundersökning av Raä 393:2, boplatsslämning.

***

ISSN 1101-2900